

fandt Kul i dens Jord. Jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger, at de havde betalt Gaarden med 50,000 Kr. Jeg kender Gaarden meget nøje, gamle Bygninger, daarlig Tilstand i det hele, og jeg tror, jeg er paa den sikre Side, naar jeg siger, at den kun har en Værdi af 20,000 Kr. Man gav ham altsaa 30,000 Kr. mere. Men man gjorde mere endnu. Man sagde: Det er alligevel for lidt, Manden skal have noget ekstra, hvad jeg ogsaa synes, der kunde tilkomme ham, idet han vist havde en Andel i nogle Vognladninger Kul. Han fik da 10,000 Kr. ekstra. Manden faar altsaa 40,000 Kr. for det Kul, der sidder i Jorden ved Fæsterholt, men ved Ekspropriationen ved Troldhede tog man ikke Hensyn til Kullene.

Jeg kender ikke Manden ved Troldhede, det kan være, det er en fattig Husmand, og det kan være, det er en fattig Gaardmand, saa naar den højtærede Minister i Gaar kom med den Bemærkning, at der jo var nogle Rigsdagsmænd, der havde Valgkredsinteresser i dette Spørgsmaal, vil jeg sige, at denne Bemærkning rammer ikke mig. Ingen af disse Lejer berører min Valgkreds, og heller ingen af de private Entreprenører har hjemme i min Valgkreds. Grunden til, at jeg paataler dette Forhold, er udelukkende den, at jeg mener, her er begaaet en Uretfærdighed, og at en saadan Uretfærdighed nu ikke blot kan foregaa i dette Tilfælde, men ogsaa kan praktiseres overfor enhver i dette Land. Ved Ekspropriationen af Kullejet ved Fæsterholt betaler man 40,000 Kr. eller 50,000 Kr., hvad det nu er, ikke for Jorden, for den er betalt med de 20,000 Kr., men for Jorden plus Kullene, men ved Troldhede Station siger den samme Taksationskommission: Her giver vi ikke en Øre for Kullene. Hvis ikke det er en uretfærdig Behandling, ved jeg ikke, hvad uretfærdig Behandling er, og hvis det ikke er Paatale værd i den danske Rigsdag, skal vi ikke senere hen beskæftige os med de Uretfærdigheder, der kan begaaes med Hensyn til Ejendomsretten i dette Land.

Det er ogsaa en Uretfærdighed, at man ved Lejet i Fæsterholt har respekteret de Kontraktforpligtelser, der var indgaaede om de Tusinde Vognladninger, der var solgte til Langelands Korn- og Foderstofforening

ved en Mand i Odense, medens man ikke har respekteret de Kontrakter, som alle de andre Entreprenører havde paa mange Tusinde Vognladninger. Til de andre Entreprenører sagde man: Vi forbyder jer at transportere Kul, vi forbyder jer at arbejde i de Lejer, som er jeres med Rette. Og man kan ikke ved denne Uretfærdighed undskylde sig med, at det er en brutal Mand, der maaske ved et eller andet Fif er kommet til at staa med den juridiske Ret og saa undertrykker alle de andre, thi her er det Statsmagten, man staa overfor, det er den, som ved Brændselsnævnet og Ekspropriationskommissionens Stilling til Sagen har begaaet denne Uretfærdighed.

Det, jeg her har sagt, er ikke noget opstyttet. Jeg har taget jævnt og ligetil paa Sagen. Den er heller ikke saa indviklet, at der skulde behøves juridiske Finesser eller juridisk Kløgt for at finde Rede i den. Nej, Forholdene her er i den Grad grelle, at Statsmagten aldrig nogen Sinde vil kunne være sin Fremgangsmaade bekendt.

Jeg har ikke villet opholde mig ved den lange Tale, det ærede Medlem fra Bornholm holdt i Gaar overfor mig. Jeg kunde, hvad det angaar, ikke sige andet, end hvad jeg har sagt i mine første Udtalelser, og de er rigtige og sande, og dem staa jeg ved og ønsker ikke at gentage dem. Derfor har jeg kun villet henholde mig til, hvad den højtærede Indenrigsminister sagde i Gaar angaaende de forskellige Spørgsmaal.

Finansministeren (Brandes): Det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) gjorde en Henstilling til mig angaaende Statshusmændene, idet han saa at sige paamindede Finansministeriet om at give rimelig Henstand til Statshusmændene, hvis disse ikke i kommende Terminer kunde betale deres Renter. Jeg vil derom bemærke, at indtil nu har der ikke været nogen Trang hos Statshusmænd at spore i Retning af at faa en saadan Fritagelse eller Henstand, og jeg skulde mene, at det ikke var hensigtsmæssigt her i Rigsdagen at give en saadan Anvisning til Statshusmændene paa at komme med Andragende om at slippe for at betale den skyldige Rente. Naar en Statshusmand er i det sørgelige Tilfælde ikke at kunne